

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/1754,

29. september 2016,

millega muudetakse otsust (EL) 2015/1601, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 78 lõike 3 alusel võttis nõukogu vastu kaks otsust, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks. Nõukogu otsuse (EL) 2015/1523 ⁽²⁾ kohaselt paigutatakse 40 000 rahvusvahelise kaitse taotlejat Itaaliast ja Kreekast ümber teistesse liikmesriikidesse. Nõukogu otsuse (EL) 2015/1601 ⁽³⁾ kohaselt paigutatakse Itaaliast ja Kreekast teistesse liikmesriikidesse ümber 120 000 rahvusvahelise kaitse taotlejat.
- (2) Vastavalt otsuse (EL) 2015/1601 artikli 4 lõikele 2 paigutatakse 54 000 taotlejat alates 26. septembrist 2016 Itaaliast ja Kreekast ümber teiste liikmesriikide territooriumile, kui komisjon ei ole vastavalt nimetatud otsuse artikli 4 lõikele 3 kõnealuseks kuupäevaks teinud ettepanekut määrata nimetatud kvoot konkreetsele abisaavale liikmesriigile, mis on isikute ootamatu sissevoolu tõttu sattunud hädaolukorda.
- (3) Otsuse (EL) 2015/1601 artikli 1 lõikes 2 on sätestatud, et komisjon jälgib pidevalt olukorda seoses kolmandate riikide kodanike massilise sissevooluga liikmesriikidesse. Komisjon esitab asjakohasel juhul ettepanekud kõnealuse otsuse muutmiseks, et võtta arvesse olukorra muutumist kohapeal ja selle mõju ümberpaigutamise mehhanismile, samuti muutuvat survet liikmesriikidele, eelkõige kõige suurema surve all olevatele liikmesriikidele.
- (4) Eesmärgiga lõpetada ebaseaduslik ränne Türgist ELi, leppisid EL ja Türgi 18. märtsil 2016 ⁽⁴⁾ kokku mitmes tegevuses, sealhulgas selles, et olemasolevate kohustuste raames asustatakse iga Kreeka saartelt Türgisse tagasi võetud süürlase kohta üks süürlane Türgist ümber liikmesriikidesse. Kõnealuse mehhanismi kohane ümberasustamine toimub eelkõige kohustuste alusel, mille liikmesriigid võtsid nõukogus 20. juulil 2015 kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldustega. Kõik edasised ümberasustamisvajadused kaetakse samalaadse vabatahtliku korra alusel, mis hõlmab veel kuni 54 000 isikut, võimaldades kõnealuse korra kohaselt võetud ümberasustamiskohustuste maha arvamist otsusega (EL) 2015/1601 ette nähtud jaotamata ümberasustamiste arvust.

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽²⁾ Nõukogu 14. septembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1523, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks (ELT L 239, 15.9.2015, lk 146).

⁽³⁾ Nõukogu 22. septembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1601, millega kehtestatakse rahvusvahelise kaitse valdkonnas ajutised meetmed Itaalia ja Kreeka toetamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 80).

⁽⁴⁾ ELi-Türgi 18. märtsi 2016. aasta avaldus.

- (5) Eelduste kohaselt peaks Türgist kas riikliku või mitmepoolse kava alusel ümberasustamine, humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmine ja muud seaduslikud riiki vastuvõtmise vormid leevendama rändesurvet, mis saab osaks liikmesriikidele, kust inimesi otsuse (EL) 2015/1601 alusel ümber paigutatakse, sest seeläbi luuakse liitu sisenemiseks seaduslik ja turvaline tee ning takistatakse ebaseaduslikku sisenemist. Seetõttu tuleks eespool nimetatud 54 000 rahvusvahelise kaitse taotleja puhul võtta arvesse liikmesriikide solidaarsusmeetmeid, mis seisnevad Türgis viibivate ja selgelt rahvusvahelist kaitset vajavate Süüria kodanike vabatahtlikult lubamises oma riigi territooriumile. Isikute arv, kelle liikmesriik selliselt Türgist oma territooriumile vastu võtab, tuleks lahutada nende isikute arvust, kes tuleks 54 000 taotlejast just kõnealusesse liikmesriiki ümber paigutada vastavalt otsusele (EL) 2015/1601.
- (6) Vastuvõtmismehhanismid võivad hõlmata ümberasustamist, humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmist ning Türgis viibivate ja selgelt rahvusvahelist kaitset vajavate Süüria kodanike vastuvõtmise muid seaduslikke mooduseid, näiteks humanitaarsuunitlusega viisaprogramme, humanitaarsuunitlusega üleandmist, perekonna taasühinemise programme, erasektori sponsorkavavast, stipendiumiprogramme, tööjõu liikuvuse kavavast ja muud.
- (7) Käesolev otsus ei peaks mõjutama kohustusi, mille liikmesriigid on võtnud nõukogus 20. juulil 2015 kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldustes kokkulepitud ümberasustamiskava raames, ning otsusest (EL) 2015/1601 tulenevate kohustuste täitmisel ei tuleks sellega arvestada. Seega kui liikmesriik otsustab otsuse (EL) 2015/1601 kohaste kohustuste täitmiseks lubada ümberasustamise kaudu oma territooriumile Türgis viibivaid süürlasi, ei peaks ta saama seda lugeda 20. juuli 2015 ümberasustamiskava kohase kohustuse täitmiseks.
- (8) Et tagada nõuetekohane ülevaade olukorrast, peaks liikmesriik, kui ta otsustab nimetatud võimalust kasutada, teatama kord kuus komisjonile, kui palju Türgis viibivaid süürlasi ta on käesolevas muudatuses sätestatud võimaluse kohaselt oma territooriumile lubanud, ning täpsustama, millise kava alusel (riiklik või mitmepoolne) on isik territooriumile lubatud ja milline oli territooriumile lubamise õiguslik vorm.
- (9) Kuna käesoleva otsuse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Käesolevas otsuses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (11) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (12) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artiklite 4 ja 4a kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (13) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (14) Pidades silmas olukorra pakilisust, peaks käesolev otsus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (EL) 2015/1601 artiklisse 4 lisatakse järgmine lõige:

„3a. Mis puudutab lõike 1 punktis c osutatud taotlejate ümberpaigutamist, siis võivad liikmesriigid otsustada täita oma kohustusi Türgi territooriumil viibivate Süüria kodanike lubamise kaudu oma territooriumile selgelt rahvusvahelist kaitset vajavate isikute seadusliku riiki lubamise riikliku või mitmepoolse kava alusel, välja arvatud nõukogus 20. juulil 2015 kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldustes käsitletud ümberasustamiskava alusel. Isikute arv, kelle liikmesriik selliselt oma territooriumile vastu võtab, toob kaasa asjaomase liikmesriigi kohustuste vastava vähendamise.

Artiklit 10 kohaldatakse *mutatis mutandis* selliselt, et iga seaduslik oma territooriumile lubamine toob kaasa ümberpaigutamiskohustuse vähendamise.

Liikmesriigid, kes otsustavad käesolevas lõikes sätestatud võimalust kasutada, esitavad komisjonile iga kuu aruande selle kohta, mitu inimest nad on käesolevat lõiget kohaldades oma territooriumile lubanud, ning märgivad ära, millise kava alusel ja millises õiguslikus vormis territooriumile lubamine toimus.“

Artikkel 2

1. Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 26. septembrini 2017.
3. Käesolevat otsust kohaldatakse kõigile isikutele, keda liikmesriigid on otsuse (EL) 2015/1601 artikli 4 lõike 3a tähenduses vastu võtnud Türgi territooriumilt alates 1. maist 2016.

Brüssel, 29. september 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

P. ŽIGA
